

จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายู ถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ ตามแนวคิดแบบจารีตกับแนวคิดแบบจำลอง การเกาะกลุ่มภาษา*

ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างระดับกัน โดยใช้แนวคิดแบบจารีต (Traditional Temporal Approach) เปรียบเทียบกับแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา (Rhythm Metrics Approach) 3 แบบ ได้แก่ แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999) Grabe & Low (2002) และ Dellwo et al. (2007) ผู้ให้ข้อมูลภาษาเป็นผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างระดับกัน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากกับระดับกลาง กลุ่มละ 5 คน อายุระหว่าง 18-21 ปี ทั้งหมดเป็นเพศหญิง ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลจากคำพูดต่อเนื่อง โดยใช้อัตราเร็วในการพูดปานกลาง (Moderate) ใช้เวลาในการวัดและวิเคราะห์คำพูดต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 30 วินาทีต่อผู้ให้ข้อมูลภาษา 1 คน ผลการวิจัยพบว่า จังหวะการพูดภาษาไทยตามแนวคิดแบบจารีตของผู้พูดภาษามลายูถิ่น

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต เรื่อง “จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างกัน: การศึกษาตามแนวจารีตและแนวแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา”

** นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้ที่: natthapong.wong@gmail.com

ปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่ม มีแนวโน้มเป็นจังหวัดการพูดที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ อย่างไรก็ตาม พบว่า ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแตกต่างจากพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) สำหรับประสิทธิภาพของแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาทั้ง 3 แบบสามารถสะท้อนประเภทของจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษาได้ แต่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าประเภทของจังหวะการพูดเป็นแบบใด

คำสำคัญ: จังหวะการพูด; ภาษาไทย; ผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี; แนวคิดแบบจารีต; แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา

The Traditional Temporal Approach and the Rhythm Metrics Approach of Thai Speech Rhythm Produced by Native Pattani Malay Speakers*

Natthapong Wong-ampai**

Abstract

This research is aimed to compare Thai speech rhythm produced by native Pattani Malay speakers with different proficiency levels in spoken Thai by using the traditional temporal approach and the rhythm metrics approach including 3 language typological classification models of Ramus et al. (1999), Grabe & Low (2002) and Dellwo et al. (2007). The speakers were native Pattani Malay speakers divided into 2 groups: superior proficiency level group and intermediate proficiency level group in spoken Thai. There were 5 speakers in each group. All speakers were female aged between 18-21 years old. The data was collected from the continuous speech with moderate tempo from each speaker, not less than 30 seconds per 1 speaker.

The findings showed that Thai speech rhythm produced by both groups of native Pattani Malay speakers analyzed by using the traditional temporal approach tended to be syllable-timed rhythm. However, it was found that the

* This article is a part of the author's dissertation titled "Rhythm in Thai speech produced by native Pattani Malay speakers with different proficiency levels in spoken Thai: the traditional temporal approach and the rhythm metrics approach"

** Doctoral Student, Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, e-mail: natthapong.wong@gmail.com

average duration of unstressed syllables was significantly different from stressed syllables. In parts of the rhythm metrics approach, all of the three language typological classification models unclearly reflected the type of Thai speech rhythm.

Keywords: Speech Rhythms; Thai; Pattani Malay Speakers; Traditional Temporal Approach; Rhythm Metrics Approach

1. บทนำ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับจังหวะการพูด (Speech Rhythm) ทั้งในแง่ของจังหวะการพูดในภาษาต่าง ๆ หรือการจัดแบ่งภาษาตามประเภทของจังหวะการพูด มักมีการอ้างถึงแนวความคิดเรื่องจังหวะการพูดของ Pike (1946) กับ Abercrombie (1967) ซึ่งถือเป็นแนวคิดดั้งเดิมตามแนวจารีต (Traditional Temporal Approach) หรือกลุ่มที่เชื่อเรื่องการเกิดซ้ำของหน่วยกำหนดจังหวะที่มีระยะห่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นเรื่องของการรับรู้ซึ่งเทียบเคียงลักษณะที่เป็นจังหวะของการพูดกับห้องจังหวะของดนตรีที่มีลักษณะเป็นช่วง ๆ โดยมีตัวกำหนดจังหวะหลายลักษณะ ทำให้ประเภทของจังหวะแตกต่างกันไป กล่าวอีกนัยหนึ่ง จังหวะการพูด ก็คือ ช่วงระยะเวลาในการพูดที่ถูกแบ่งออกเป็นช่วง ๆ หรือแบ่งออกเป็นหน่วยเวลา หรือหน่วยจังหวะ (Rhythmic Unit) ที่เท่ากันโดยประมาณ ซึ่งในทางดนตรีนั้น เราอาจใช้เสียงกลองเป็นตัวกำหนดจังหวะ ส่วนในการพูด Pike (1946) กับ Abercrombie (1967) เสนอว่า เราสามารถแบ่งชนิดจังหวะการพูดออกเป็น 2 ประเภทตามหน่วยกำหนดจังหวะ คือ Stressed-timed Rhythm หรือจังหวะการพูดที่มีเสียงเน้นหนักเป็นหน่วยกำหนดจังหวะกับ Syllable-timed Rhythm คือ จังหวะการพูดที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ ต่อมา Laver (1994) เสนอชนิดของจังหวะการพูดเพิ่มอีกหนึ่งชนิดคือ Mora-timed Rhythm หรือจังหวะการพูดที่มีมอรา¹ (Mora/morae) เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ เช่น ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว แนวคิดแบบจารีตที่ใช้ในการศึกษาจังหวะการพูดนั้น ได้มีการกล่าวถึงมานานแล้วโดย Joshua Steele (Steele, 1775

¹ มอรา (Mora/ morae) เป็นหน่วยย่อยของพยางค์ (Subsyllabic Unit) ที่รวมกันแล้วก่อให้เกิดพยางค์ มอราเป็นตัวกำหนดน้ำหนักของพยางค์ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับพยางค์ และอาจไม่จำเป็นต้องเท่ากับพยางค์ มอราอาจมีลักษณะเป็นเพียงเสียงสระที่เป็นแก่นของพยางค์ (Vocalic Nucleus) หรือมีเฉพาะเสียงพยัญชนะต้น (Onset) ร่วมกับเสียงสระที่เป็นแก่นของพยางค์ หรือมีเฉพาะส่วนที่อยู่หลังเสียงสระที่เป็นแก่นของพยางค์ก็ได้ (Otake, Hatano, Cutler, & Mehler, 1993) เช่น คำว่า ka-ku-se-i ในภาษาญี่ปุ่น มี 4 มอรา 2 พยางค์ เป็นต้น

อ้างถึงใน L. Thongkum, 1984) เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดแบบ Traditional Temporal Approach นี้ โดยชี้ให้เห็นว่า การศึกษาดนตรีกับการพูดภาษานั้น ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะทั้งในร้อยแก้วกับร้อยกรองต่างก็มีจังหวะและทำนองแบบดนตรี Steele ได้เสนอคำว่า Melody โดยมีความหมายเท่ากับทำนองเสียง (Intonation) และคำว่า Rhythmus ซึ่งหมายถึง จังหวะการพูด

สำหรับจังหวะการพูดตามแนวจารีตนั้น มีหน่วยพื้นฐานในการศึกษา ได้แก่ พยางค์ รวมทั้งยังเชื่อว่า ในแต่ละภาษา จะมีประเภทของจังหวะได้เพียงแบบเดียวเท่านั้น แนวคิดนี้มีความเชื่อในเรื่องของค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยจังหวะ (Isochrony Hypothesis) โดย Pike (1946) กับ Abercrombie (1967) เสนอว่า จังหวะของการพูดเกิดจากค่าระยะเวลาที่เท่ากันของช่วงเสียงที่อยู่ระหว่างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแรกจนถึงพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักถัดไป (Interstress Interval) หรือ ค่าระยะเวลาของพยางค์ที่เท่ากัน และแบ่งจังหวะการพูดในภาษาเป็น 2 ประเภท คือ จังหวะการพูดที่มีเสียงเน้นหนักเป็นหน่วยกำหนดจังหวะ (Stress-timed Rhythm) เป็นรูปแบบของจังหวะที่ในช่วงระหว่างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักมีค่าระยะเวลาที่เท่ากัน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาดัตช์ และภาษาเยอรมัน เป็นต้น กับจังหวะการพูดที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ (Syllable-timed Rhythm) เป็นรูปแบบของจังหวะที่เกิดจากค่าระยะเวลาของพยางค์ที่เท่าๆ กัน เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน และภาษาอิตาลี เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนมากไม่สนับสนุนประเด็นเกี่ยวกับจังหวะการพูดตามแนวคิดของ Pike (1946) กับ Abercrombie (1967) โดยเสนอว่า จังหวะการพูดเป็นสิ่งที่เกิดจากลักษณะหรือปรากฏการณ์ทางเสียงบางอย่าง ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางสัทวิทยาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะโครงสร้างพยางค์ (Syllable Structure) การลดรูปสระ (Vowel Reduction) และการลงเสียงหนักเบาของพยางค์ ซึ่งในแต่ละภาษาก็มีองค์ประกอบทางสัทวิทยาเหล่านี้แตกต่างกันไป มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ภาษาที่ถูกจัดให้เป็นภาษาที่มีการลงเสียงเน้นหนักเป็นตัวกำหนดหน่วยจังหวะนั้น จะมีโครงสร้างพยางค์ที่หลากหลาย และมีความซับซ้อนในส่วนของพยางค์หน้าควบกล้ำ และลักษณะของการลดรูปสระก็สามารถเกิดขึ้นได้มาก (Dauer, 1983) หรือแม้แต่มี

งานวิจัยที่พบว่า ค่าระยะเวลาของมอราในภาษาที่มีมอราเป็นหน่วยกำหนดจังหวะ ก็มีค่าระยะเวลาไม่เท่ากัน (Warner & Arai, 2001 อ้างถึงใน ญาณินท์ สวนะคุณานนท์, 2555)

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดเกี่ยวกับค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยจังหวะ โดยเห็นว่า การที่ผู้ฟังรับรู้ถึงค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของจังหวะการพูดที่มีหน่วยกำหนดจังหวะแบบต่างๆ นั้น น่าจะเป็นเพียงการรับรู้เชิงจิตวิทยาเท่านั้น เพราะเมื่อศึกษาโดยระเบียบวิธีทางกลศาสตร์แล้วกลับพบว่าค่าระยะเวลาของช่วงเสียงอันเกิดจากหน่วยกำหนดจังหวะแบบต่างๆ นั้นกลับไม่เท่ากัน เช่น งานวิจัยของ Bolinger (1965); Roach (1982) หรือ Dauer (1983; 1987) เป็นต้น Dauer (1983) ได้เสนอว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการทำให้เกิดจังหวะการพูดประเภทต่างๆ นั้นคือ รูปแบบการลงเสียงหนักเบา เพราะการลงเสียงหนักเบาจะทำให้เกิดลักษณะโครงสร้างทางภาษาที่แตกต่างกันไป เช่น จะไม่เกิดการลดรูปของเสียงสระหรือพยัญชนะในพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก แต่พยัญชนะควบกล้ำอาจเกิดการสูญเสีย (Sound Loss) ในพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก เพื่อรักษาค่าระยะเวลาโดยรวมของช่วงเสียงทำให้เกิดเป็นจังหวะการพูดประเภทต่างๆ เป็นต้น

เมื่อมีข้อค้นพบที่แตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยจังหวะ ทำให้มีผู้เสนอแนวคิดใหม่ในการศึกษาเรื่องจังหวะการพูด โดยเปลี่ยนจากการวิเคราะห์พยางค์ซึ่งเป็นหน่วยพื้นฐานในการศึกษาจังหวะการพูดมาเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของพยางค์ว่า ในแต่ละพยางค์ประกอบด้วยหน่วยอะไรบ้าง ร่วมกับการพิจารณาปรากฏการณ์หรือคุณสมบัติทางเสียงบางประการที่อาจส่งผลต่อรูปแบบจังหวะการพูดด้วย (Dasher & Bolinger, 1982 อ้างถึงใน Ramus, Nespor & Mehler, 1999) งานวิจัยของ Ramus et al. (1999) เป็นงานวิจัยที่ไม่ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์หน่วยจังหวะการพูดตามแนวจารีต แต่ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงเรียงในถ้อยคำ (Speech Segmentation) และนำมาจัดประเภทของจังหวะการพูดในภาษา โดยวิเคราะห์และคำนวณให้ค่าระยะเวลาของเสียงเรียงเป็นช่วงเสียงแบบต่างๆ ทั้งช่วงเสียงพยัญชนะ (Consonantal

Interval) และช่วงเสียงสระ (Vocalic Interval) กำหนดให้อยู่ในรูปแบบของตัวแปร ได้แก่ ΔC (Standard Deviation of Consonantal Intervals) เป็นส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงเสียงพยัญชนะที่ปรากฏในถ้อยคำ ตัวแปร ΔV (Standard Deviation of Vocalic Intervals) เป็นส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงเสียงสระที่ปรากฏในถ้อยคำ และตัวแปร $\%V$ (Percentage of Vocalic Intervals) เป็นสัดส่วนของค่าระยะเวลาของช่วงที่มีเสียงสระปรากฏต่อเนื่องกันต่อค่าระยะเวลาดังกล่าวทั้งหมดของข้อความ โดยนำค่าของตัวแปรต่างๆ ที่วิเคราะห์ได้มานำเสนอในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา (Rhythm Metrics) แบบต่างๆ และจากจุดเริ่มต้นนี้ ก็มียานวิจัยอีกจำนวนมากที่ศึกษาด้วยวิธีการในลักษณะเดียวกัน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงเรียงต่างๆ และกำหนดให้อยู่ในรูปแบบของตัวแปรแบบอื่นๆ เช่น Grabe & Low (2002) ใช้ตัวแปร RPVI (Raw Pairwise Variability Index) กับตัวแปร NPVI (Normalized Pairwise Variability Index) หรือ Dellwo & Wagner (2003) กับ Dellwo, Fourcin & Abberton (2007) ที่ไม่ได้วิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงพยัญชนะกับสระ แต่วิเคราะห์ค่าระยะเวลาของช่วงเสียงก้อง (Voiced Interval) กับช่วงเสียงไม่ก้อง (Unvoiced Interval) โดยกำหนดให้อยู่ในรูปแบบของตัวแปร VarcoUV (Rate Normalized Variability of Unvoiced Intervals) กับตัวแปร $\%VO$ (Percentage of Voiced Intervals) เป็นต้น

แม้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับจังหวะการพูดในระยะหลัง จะใช้วิธีการวัดและวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงเรียงในถ้อยคำก็ตาม แต่ในการจัดแบ่งประเภทจังหวะการพูด ก็ยังคงอ้างอิงแนวความคิดการจัดแบ่งประเภทจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจารีตอยู่เช่นเดิม อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงเรียงตามแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแบบต่างๆ ก็พบว่า มีข้อบกพร่องอยู่บ้างแตกต่างกันไป และไม่พบว่ามีแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแบบใดที่สามารถใช้วิเคราะห์จังหวะการพูดได้สมบูรณ์แบบในทุกๆ ภาษา นอกจากนี้ ยังพบว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของเสียงเรียง ทำให้ผลการวิเคราะห์แตกต่างกันไปได้ เช่น แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999) จะมีปัญหาเกิดขึ้นหากมีอัตราเร็วในการพูด (Speech Rate) ที่แตกต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง อัตราเร็ว

ในการพูด จะส่งผลต่อการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระได้ หรือในแบบจำลองของ Grabe & Low (2002) ที่แม้จะคำนึงถึงอัตราเร็วในการพูดแล้วก็ตาม แต่ดูจะเหมาะกับการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นช่วงเสียงสระมากกว่า ช่วงเสียงพยัญชนะ ซึ่งในการพูดที่รวดเร็วขึ้น จะเป็นผลให้ส่วนที่เป็นช่วงเสียงพยัญชนะมีลักษณะของการถูกบีบอัดค่าระยะเวลาหรือกร่อนเสียงลงไปมาก อีกทั้งในการศึกษานี้มีผู้ให้ข้อมูลภาษาเพียง 1 คนต่อภาษาเท่านั้น หรือแม้แต่แบบจำลองของ Dellwo & Wagner (2003) ที่แม้จะให้ความสำคัญกับอัตราเร็วในการพูดเป็นอย่างยิ่ง แต่ในวิจัยนั้น ได้ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน และภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ ปัญหาในเรื่องของการกำหนดขอบเขต หรือบริเวณของเสียงเรียงที่จะใช้ในการวิเคราะห์นั้น ก็เป็นความคิดความเข้าใจที่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละคน หรือแม้แต่ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่มาจากคลังข้อมูล (Corpus) หรือมาจากผู้บอกภาษาจำนวนเท่าใด หรือวิธีการเก็บข้อมูลเป็นอย่างไร ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงทั้งสิ้น

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า แม้จะมีวิธีการวิเคราะห์จังหวะการพูดด้วยการวิเคราะห์เสียงเรียงและกำหนดเป็นแผนภาพแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาหลายๆ แบบแล้วก็ตาม แต่ผลการวิเคราะห์เหล่านั้น ก็ยังคงอ้างอิงไปยังการจัดแบ่งประเภทจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจารีตอยู่เช่นเดิม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาจังหวะการพูดโดยการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะและช่วงเสียง โดยใช้แนวคิดแบบจารีตเปรียบเทียบกับวิธีการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแบบต่างๆ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยแตกต่างกัน เนื่องจากผู้วิจัยสังเกตด้วยการฟังแล้ว พบว่า ผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่นั้น เมื่อพูดภาษาไทยจะมีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ เรียกว่า “สำเนียงแปและ” กล่าวคือ เป็นสำเนียงภาษาไทยที่ผู้ฟังจะทราบทันทีว่า ผู้พูดนั้นเป็นผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่า การพูดภาษาไทยโดยติดสำเนียงแปและนั้น เป็นผลมาจากประเภทจังหวะการพูดภาษามลายูถิ่นกับจังหวะการพูดภาษาไทยที่แตกต่างกันหรือไม่

Luangthongkum (1977) ได้เสนอว่า ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่มีแนวโน้มว่ามีเสียงเน้นหนักเป็นหน่วยกำหนดจังหวะ แต่ผู้พูดสามารถออกเสียงให้มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะได้ หากต้องการแสดงวัตถุประสงค์ในการสื่อสารบางประการ ส่วนในภาษามลายูถิ่นปัตตานีนั้น ผู้วิจัยยังค้นไม่พบว่ามีการวิจัยใดที่ศึกษาจังหวะการพูดในภาษานี้ แต่มีงานวิจัยของ ญัฐพล พึ่งน้อย (2553) ซึ่งศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของพยางค์ที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักในภาษามลายูถิ่นปัตตานีและภาษาอูรักลาโว้ย ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีค่าความถี่มูลฐานของสระในพยางค์ที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความแตกต่างของค่าความเข้มเสียงและค่าระยะเวลาของพยางค์ที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับภาษาระดับเสียง-ลงเสียงหนักเบา (Pitch-accent Language)² ที่ระดับเสียงกับการลงเสียงหนักเบา มีความสัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้ การศึกษาจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจาริต เชื่อว่า ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีมอราเป็นหน่วยกำหนดจังหวะ จึงน่าสนใจว่า แท้จริงแล้วภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีแนวโน้มจะเป็นภาษาที่มีมอราเป็นหน่วยกำหนดจังหวะด้วยหรือไม่

แม้ว่าจะไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาจังหวะการพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีโดยเฉพาะ แต่ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาจังหวะการพูดในภาษามลายูมาตรฐาน ซึ่งศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา ผลการวิจัยของงานวิจัยบางชิ้นจัดให้ภาษามลายูมาตรฐานมีแนวโน้มเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดหน่วยจังหวะ (Deterding, 2011; Wan Aslynn Salwani Wan Ahmad, 2012) และก็มีงานวิจัยบางชิ้นที่พบว่า ภาษามลายูมาตรฐานไม่ได้เกาะกลุ่มอยู่กับภาษาใดๆ เลย คือ ไม่สามารถ

² ภาษาระดับเสียง-ลงเสียงหนักเบา (Pitch-accent Language) คือ ภาษาที่มีระดับเสียงสูงต่ำสัมพันธ์กับตำแหน่งที่ชัดเจนในพยางค์หรือมอรา โดยใช้ระดับเสียงสูงต่ำในพยางค์หรือมอราเพื่อการจำแนกความแตกต่างทางความหมายของคำ (Hyman, 2009) ภาษาประเภทนี้จะมีระบบการลงน้ำหนักเสียง (Accentual System) ในตำแหน่งที่แน่ชัด ตัวอย่างภาษาระดับเสียง-ลงเสียงหนักเบาที่มักถูกอ้างถึง ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น

จัดแบ่งประเภทจังหวะการพูดได้ (Grabe & Low, 2002) ไม่ว่าจังหวะการพูดของภาษามลายูมาตรฐานจะมีหน่วยกำหนดจังหวะแบบใดก็ตาม หากเราถือว่า ภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นวิธภาษาย่อยของภาษามลายูมาตรฐานนั้น ก็น่าจะมีจังหวะการพูดเป็นแบบเดียวกันโดยอนุโลม ดังนั้น จึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า ความแตกต่างระหว่างประเภทของจังหวะการพูดระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษามลายูมาตรฐานดังข้อค้นพบในงานวิจัยที่ผ่านมามีอิทธิพลระหว่างกันกับผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่พูดภาษาไทยได้ จนเป็นเหตุให้ลักษณะภาษาไทยของผู้พูดเป็นภาษาไทยสำเนียงแปะและดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลภาษาเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างระดับกันเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากและกลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง ใช้วิธีการวิเคราะห์ตามแนวจารีตเปรียบเทียบกับแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา 3 แบบ ได้แก่ แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999), Grabe & Low (2002) และ Dellwo et al. (2007) ซึ่งเป็นแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาในยุคแรกๆ ที่แนวคิดนี้เฟื่องฟูและได้รับการอ้างอิงถึงในงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาจังหวะการพูดโดยใช้แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา ทั้งหมดนี้อาจทำให้ทราบว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างระดับกันทั้งสองกลุ่มนั้นเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเภทจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษากลุ่มนี้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับงานวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งอาจได้แนวทางในการศึกษาจังหวะการพูดโดยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแนวคิดที่ใช้ศึกษาจังหวะการพูดทั้งสองแบบอีกด้วย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่วิจัยที่ตำบลสุระสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เนื่องจาก จังหวัดปัตตานีเป็นพื้นที่หนึ่งในสามของสามจังหวัดทางภาคใต้ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นปัตตานีในการสื่อสารมากที่สุด (อมร ทวีศักดิ์, 2530; รัตติยา สาและ, 2534) ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลภาษาเป็นผู้พูดทวิภาษา (Bilingual) คือ เป็นผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยต้องสามารถใช้สองภาษาดังกล่าวในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก กับกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การจัดแบ่งระดับสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ของสถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่แบ่งระดับสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยเป็น 5 ระดับ³ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยเพียง 2 ระดับเท่านั้น ซึ่งเป็นระดับสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยที่ไม่ใช่ระดับที่สูงที่สุดหรือระดับที่ต่ำที่สุด หากศึกษาในผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีเด่นซึ่งเป็นระดับสมรรถภาพที่สูงที่สุด ก็อาจมีแนวโน้มว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่จะคล้ายคลึงกับจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย รวมทั้งหากศึกษาในผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับฝึกพูดซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุด ผู้ให้ข้อมูลอาจไม่สามารถพูดถ้อยคำภาษาไทยได้อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลาเพียงพอเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลได้

³ เกณฑ์การแบ่งสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศของสถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ระดับดีเด่น (Distinguished) ระดับดีมาก (Superior) ระดับดี (Advanced) ระดับกลาง (Intermediate) และระดับฝึกพูด (Novice)

ในการวัดสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลภาษามาจำนวนหนึ่งก่อน โดยเป็นทั้งผู้ที่ยอมรับตนเองว่าเป็นผู้พูดภาษาไทยติดสำเนียงแปและ หรือพูดภาษาไทยไม่ชัด หรือเป็นผู้ที่มีผู้อื่นสังเกตเห็นว่าเป็นผู้พูดภาษาไทยติดสำเนียงแปและ จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบสมรรถภาพในการพูดภาษาไทย ซึ่งได้กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลภาษาพูดภาษาไทยตามหัวข้อที่กำหนดให้ โดยมีผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ที่มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทยจำนวน 3 คน เป็นผู้ประเมินสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษา ซึ่งเน้นเกณฑ์การประเมินในด้านการพูดภาษาไทยติดสำเนียงแปและเป็นสัดส่วนคะแนนที่มากกว่าเกณฑ์การประเมินในด้านอื่นๆ โดยผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ให้ข้อมูลภาษาในแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน อายุระหว่าง 18-21 ปี ทั้งหมดเป็นเพศหญิง รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสิ้น 10 คน

สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นข้อมูลจากคำพูดต่อเนื่อง (Connected Speech/ Continuous Speech) โดยไม่กำหนดบทพูด ซึ่งจะเป็นลักษณะการพูดที่เป็นธรรมชาติ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลภาษาในเรื่องโดยทั่วไป เช่น งานอดิเรก การศึกษา นิทาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น ควบคุมผู้ให้ข้อมูลภาษาใช้ความเร็วในการพูดระดับปานกลาง ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลภาษาแต่ละคนไม่น้อยกว่าคนละ 5 นาที ด้วยไมโครโฟน Sony รุ่น ECM719 กำหนดค่า Sample Rate 48000 mono 16-bit ต่อเข้ากับคอมพิวเตอร์ Notebook Acer รุ่น Aspire 4147Z ผ่านโปรแกรม Cool Edit Pro Version 2.1 และได้คัดเลือกข้อมูลเสียง เพื่อกำหนดขอบเขตเป็นช่วงเสียงแบบต่างๆ ในการวัดและวิเคราะห์จังหวะของคำพูดต่อเนื่องได้ใช้ช่วงเวลาการพูดที่ติดต่อกันยาวประมาณ 30 วินาที ต่อผู้ให้ข้อมูลภาษา 1 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลภาษาทีละคน เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม จึงไม่มีสถานที่สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พยายามเลือกสถานที่เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลที่ปราศจากเสียงรบกวนมากที่สุด ก่อนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลภาษาและได้พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลภาษาในเรื่องต่างๆ ไปก่อน แล้ว

จึงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนในการบันทึกเสียงต่างๆ ให้ผู้ให้ข้อมูลภาษาเข้าใจแล้วจึงเริ่มเก็บข้อมูล ในการบันทึกเสียงสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงการพูดต่อเนื่องโดยตลอดโดยใช้ไมโครโฟนต่อเข้ากับคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูล เมื่อบันทึกเสียงของผู้ให้ผลภาษาเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ข้อมูลอื่นๆ จากผู้ให้ข้อมูลภาษาเพิ่มเติม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของถ้อยคำในเบื้องต้น เพื่อไม่ให้มีปัญหาเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เลือกข้อมูลเสียงเฉพาะในช่วงที่ผู้ให้ข้อมูลภาษาพูดได้อย่างต่อเนื่อง (ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “ถ้อยคำ”) ซึ่งไม่มีการหยุดเว้นระยะและการใช้คำเติมช่วงเงียบ เช่น อืม เอ่อ เป็นต้น ในผู้ให้ข้อมูลภาษาแต่ละคนจะมีถ้อยคำระหว่าง 8-11 ถ้อยคำ โดยมีความยาวไม่ต่ำกว่า 2 วินาทีต่อ 1 ถ้อยคำ และอาจเป็นถ้อยคำที่ไม่ได้อยู่ติดกันเพื่อรวมให้ได้ถ้อยคำที่มีค่าระยะเวลาประมาณ 30 วินาทีต่อผู้ให้ข้อมูลภาษา 1 คน ตามที่ผู้วิจัยกำหนด จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม Praat V.6.0.37 ในการกำหนดขอบเขตของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ขอบเขตของเสียงพยัญชนะ เสียงสระ พยางค์ ช่วงเสียงพยัญชนะ ช่วงเสียงสระ ช่วงเสียงก้อง และช่วงเสียงไม่ก้อง โดยแบ่งออกเป็นช่วงชั้น (Tier) ต่างๆ แล้วจึงประมวลผลค่าระยะเวลาของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์แต่ละประเภทและวิเคราะห์ช่วงเสียงตามแนวคิดต่างๆ คือ แนวคิดแบบจารีต โดยพิจารณาค่าระยะเวลาของพยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบต่างๆ และทั้งที่รับรู้และไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก สำหรับการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะ (Foot) ตามแนวคิดแบบจารีตนั้น อาจกำหนดขอบเขตของหน่วยจังหวะโดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นของพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแรกจนถึงจุดเริ่มต้นของพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักถัดไป ซึ่งใน 1 หน่วยจังหวะต้องมีพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก (Stressed Syllable) หรือพยางค์หนัก (ใช้สัญลักษณ์ S) 1 พยางค์ และอาจมีหรือไม่มีพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก (Unstressed Syllable) หรือพยางค์เบา (ใช้สัญลักษณ์ w) จำนวนกี่พยางค์ก็ได้ เช่น

	‘มหาวิทยาลัย’ /máʔ.ˈhǎa.ˈwít.tháʔ.jaa.ˈlaj/													
	m	á	ʔ	ˈh	ǎa	ˈw	í	t	th	á	ʔ	j	aa	ˈl a j
เสียงเรียง	C	V	C	C	VV	C	V	C	C	V	C	C	VV	C V C
พยางค์หนักและพยางค์เบา	w				S					S				
โครงสร้างของหน่วยจังหวะ	-				/S/					/Swv/				/S/

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของหน่วยจังหวะโดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแรกจนถึงจุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักถัดไป โดยใน 1 หน่วยจังหวะจะมีส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวะ (Salient Element) 1 ส่วน และอาจมีหรือไม่มีส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจังหวะ (Non-salient Element) จำนวนเท่าใดก็ได้ ส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวะ (ใช้สัญลักษณ์ S) เริ่มตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแรกจนถึงจุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ได้รับหรือไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่อยู่ถัดไป และส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจังหวะ (ใช้สัญลักษณ์ w) เริ่มตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่อยู่ถัดจากส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวะจนถึงจุดเริ่มต้นของเสียงสระในพยางค์ที่ได้รับหรือไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่อยู่ถัดไป เช่น

	‘มหาวิทยาลัย’ /máʔ.ˈhǎa.ˈwít.tháʔ.jaa.ˈlaj/													
	m	á	ʔ	ˈh	ǎa	ˈw	í	t	th	á	ʔ	j	aa	ˈl a j
เสียงเรียง	C	V	C	C	VV	C	V	C	C	V	C	C	VV	C V C
ส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่น					w					S				
โครงสร้างของหน่วยจังหวะ	-				/S/					/Swv/				

ทั้งนี้ ถือว่าเสียงสระเป็นส่วนที่เด่นที่สุดของพยางค์ (Major, 1981; Barbosa, 2000 อ้างถึงใน Meireles et al., 2010) รวมทั้งการกำจัดปัญหาในด้านการแบ่งขอบเขตของพยางค์เมื่อเสียงพยัญชนะที่มีลักษณะการออกเสียง (Manner of Articulation) แบบเดียวกันอยู่ติดกัน ส่วนการศึกษาตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาได้ใช้แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา 3 แบบ ได้แก่ แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ ของ Ramus et al. (1999), Grabe & Low (2002) และ Dellwo et al. (2007) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว (One-way Anova) เพื่อคำนวณหาค่านัยสำคัญทางสถิติเพื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงแบบต่างๆ อีกด้วย

3. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยตามแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ศึกษา เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผลการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับการวิเคราะห์จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาณูปัตตานีทั้งกลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากและระดับกลางโดยใช้แนวคิดแบบจารีตนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าระยะเวลาของพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่างๆ ทั้งพยางค์ที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก รวมทั้งได้วิเคราะห์ค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะ และหาอัตราส่วนระหว่างส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นที่อยู่ในหน่วยจังหวะเดียวกัน รายละเอียดของผลการวิจัยมีดังนี้

3.1 จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาณูปัตตานีเป็นภาษาแม่: การวิเคราะห์ตามแนวคิดแบบจารีต

ในการวิเคราะห์ถ้อยคำทั้งหมดของกลุ่มผู้พูดภาษามลยาณูปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากนั้น มีค่าระยะเวลาของถ้อยคำรวม 173.78 วินาที โดยมีจำนวนพยางค์ที่ปรากฏในถ้อยคำทั้งสิ้น 821 พยางค์ แบ่งเป็นพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก 456 พยางค์ และพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก 365 พยางค์ อัตราเร็วในการพูดเท่ากับ 4.72 พยางค์ต่อวินาที ซึ่งในการแสดงผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีได้นำค่าระยะเวลาของทุกๆ โครงสร้างพยางค์ที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของถ้อยคำ จำนวน 46 พยางค์ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของพยางค์ เนื่องจากหากสังเกตด้วยการฟังแล้ว จะเห็นได้ว่า พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่อยู่ท้ายสุดของถ้อยคำในภาษาไทยมักจะมีค่าระยะเวลามากกว่า (เสียงยาวกว่า) พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ และอาจ

เป็นผลให้ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของบางโครงสร้างพยางค์คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง จึงทำให้เหลือจำนวนพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่ใช้วิเคราะห์ค่าระยะเวลาจำนวน 410 พยางค์ สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของแต่ละโครงสร้างพยางค์ทั้งที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก ดังตารางที่ 1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในตาราง ดังนี้ C แทนเสียงพยัญชนะต้น, V แทนเสียงสระ, G แทนเสียงพยัญชนะท้ายอัมสระ, S แทนเสียงพยัญชนะท้ายกัก, N แทนเสียงพยัญชนะท้ายนาสิก, - หมายถึง ไม่ปรากฏข้อมูล

ตารางที่ 1

ค่าระยะเวลาในการออกเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากจำแนกตามโครงสร้างพยางค์และการลงเสียงเน้นหนัก

โครงสร้างพยางค์	พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก		พยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก	
	จำนวนพยางค์	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)	จำนวนพยางค์	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)
CVS	54	225	119	125
CVN	74	241	54	178
CVG	29	224	27	158
CCVS	-	-	12	160
CCVN	5	277	2	223
CCVG	2	280	-	-
CVV	124	247	106	154
CVVS	39	273	9	182
CVVN	51	271	18	189
CVVG	24	287	17	158
CCVV	4	289	-	-
CCVVS	1	263	-	-
CCVVN	3	275	1	222
รวม	410	263	365	175

จะเห็นว่า โครงสร้างพยางค์ CVV ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักกับโครงสร้างพยางค์ CVS ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักเป็นโครงสร้างพยางค์ที่ปรากฏในข้อมูลภาษามากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าระยะเวลาเฉลี่ยของแต่ละโครงสร้างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแล้ว พบว่า โครงสร้างพยางค์ CCVV ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็น 289 มิลลิวินาที และโครงสร้างพยางค์ CVG เป็นโครงสร้างพยางค์ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยน้อยที่สุด คิดเป็น 224 มิลลิวินาที ส่วนในโครงสร้างพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักนั้น โครงสร้างพยางค์ CCVVN มีค่าระยะเวลามากที่สุด คิดเป็น 222 มิลลิวินาที ทั้งนี้ในข้อมูลภาษาทั้งหมดมีโครงสร้างพยางค์นี้เพียง 1 พยางค์เท่านั้น ส่วนโครงสร้างพยางค์ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงสร้างพยางค์ CVS โดยมีค่าระยะเวลาเฉลี่ย 125 มิลลิวินาที ซึ่งโครงสร้างพยางค์ลักษณะนี้เป็นโครงสร้างพยางค์ที่มีจำนวนพยางค์ปรากฏในข้อมูลมากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่าความแตกต่างของค่าระยะเวลาเฉลี่ยในโครงสร้างพยางค์ที่ได้รับการเน้นหนักส่วนใหญ่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น โครงสร้างพยางค์ CVS CVN และ CVG ที่แตกต่างจากโครงสร้างพยางค์ CVVS CVVN และ CVVG รวมทั้ง โครงสร้างพยางค์ CVV กับ CVVG ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนความแตกต่างของค่าระยะเวลาเฉลี่ยของโครงสร้างพยางค์ที่ไม่ได้รับการเน้นหนักส่วนใหญ่ไม่พบว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น โครงสร้างพยางค์ CVS ที่แตกต่างจากโครงสร้างพยางค์อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และโครงสร้างพยางค์ CVV ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยแตกต่างจากโครงสร้างพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อเปรียบเทียบค่าระยะเวลาระหว่างโครงสร้างพยางค์ลักษณะเดียวกันทั้งที่ได้รับและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแล้วพบว่า โครงสร้างพยางค์ที่ได้รับและไม่ได้รับการเน้นหนักเกือบทุกโครงสร้างพยางค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ยกเว้น โครงสร้างพยางค์ CCVN และ CCVVN

ตารางที่ 2

ค่าระยะเวลาในการออกเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางจำแนกตามโครงสร้างพยางค์และการลงเสียงเน้นหนัก

โครงสร้างพยางค์	พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก		พยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก	
	จำนวนพยางค์	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)	จำนวนพยางค์	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)
CVS	50	250	70	126
CVN	42	266	37	166
CVG	28	245	57	146
CCVS	1	236	11	123
CCVN	3	294	-	-
CVV	123	232	144	143
CVVS	26	259	10	172
CVVN	69	276	23	192
CVVG	41	267	12	138
CCVV	8	264	-	-
CCVVN	2	305	1	141
รวม	393	263	365	150

สำหรับผลการวิเคราะห์ถ้อยคำของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางนั้น มีค่าระยะเวลาของถ้อยคำรวม 168.56 วินาที จำนวนพยางค์ที่ปรากฏในถ้อยคำมีทั้งสิ้น 804 พยางค์ แบ่งเป็นพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักในตำแหน่งท้ายของถ้อยคำ 46 พยางค์ พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักในตำแหน่งอื่นๆ 393 พยางค์ และพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก 365 พยางค์ อัตราเร็วในการพูดเท่ากับ 4.77 พยางค์ต่อวินาที สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของแต่ละโครงสร้างพยางค์ทั้งที่ได้รับความและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง ดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า โครงสร้างพยางค์ CVV ทั้งที่ได้รับความและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักเป็นโครงสร้างพยางค์ที่ปรากฏในข้อมูลภาษามากที่สุด โดย

โครงสร้างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงสร้างพยางค์ CCVVN มีค่าระยะเวลาเฉลี่ย 305 มิลลิวินาที ส่วนโครงสร้างพยางค์ CVV เป็นโครงสร้างพยางค์ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยน้อยที่สุด คิดเป็น 232 มิลลิวินาที ส่วนพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักนั้น โครงสร้างพยางค์ CVVN เป็นโครงสร้างพยางค์ที่มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็น 192 มิลลิวินาที และโครงสร้างพยางค์ CCVS มีค่าระยะเวลาเฉลี่ย 123 มิลลิวินาที ซึ่งเป็นค่าระยะเวลาเฉลี่ยที่น้อยที่สุด น่าสังเกตว่า เมื่อลองเปรียบเทียบกับพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบเดียวกันแต่มีเสียงพยัญชนะท้ายต่างกันแล้ว พยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะท้ายนาสิกจะมีค่าระยะเวลาเฉลี่ยของพยางค์มากกว่าพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะท้ายลักษณะอื่น ๆ

เมื่อหาค่านัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างของค่าระยะเวลาในโครงสร้างพยางค์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางแล้ว พบว่า ความแตกต่างของค่าระยะเวลาของโครงสร้างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักเกือบทั้งหมดไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น โครงสร้างพยางค์ CVV ที่แตกต่างจากโครงสร้างพยางค์ CVN CVVN และ CVVG อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนความแตกต่างของค่าระยะเวลาในโครงสร้างพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักเกือบทั้งหมดมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ยกเว้นโครงสร้างพยางค์ CCVVN ที่ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบค่าระยะเวลาระหว่างโครงสร้างพยางค์แบบเดียวกันทั้งที่ได้รับการและไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแล้ว พบว่าทุกโครงสร้างพยางค์มีค่าระยะเวลาที่แตกต่างกันระหว่างพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักกับพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ยกเว้น โครงสร้างพยางค์ CCVN กับ CCVVN

เมื่อลองพิจารณาค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะหรือค่าระยะเวลาของช่วงเสียงที่มีเสียงเน้นหนักเป็นตัวหน่วยกำหนดจังหวะ ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของหน่วยจังหวะของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้ง 2 กลุ่ม มีโครงสร้างของหน่วยจังหวะเป็นแบบ |Sw₀₄| (ในหน่วยจังหวะมีเฉพาะส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวะ (Salient Element/ S) 1 ส่วน หรือในหน่วยจังหวะมีส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวะร่วมกับส่วนที่ไม่เด่นใน

หน่วยจิงหะ (Non-salient Element/ w) ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ส่วน) โดยปรากฏโครงสร้างของหน่วยจิงหะแบบ |S| (มีเฉพาะส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจิงหะ) มากที่สุด รองลงมาคือโครงสร้างของหน่วยจิงหะแบบ |Sw| และจำนวนปรากฏของโครงสร้างของหน่วยจิงหะในข้อมูลภาษาจะลดลงตามจำนวนของส่วนที่ไม่เด่นที่ปรากฏในหน่วยจิงหะที่เพิ่มขึ้น สำหรับรายละเอียดของโครงสร้างของหน่วยจิงหะ จำนวนหน่วยจิงหะ ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของหน่วยจิงหะ และอัตราส่วนของค่าระยะเวลาของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจิงหะ⁴ ดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3

ค่าระยะเวลาของหน่วยจิงหะภาษาไทย และอัตราส่วนของค่าระยะเวลาของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจิงหะของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก จำแนกตามโครงสร้างของหน่วยจิงหะ

โครงสร้าง ของหน่วยจิงหะ	จำนวน หน่วยจิงหะ	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)	อัตราส่วนของค่าระยะเวลาของ ส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นใน หน่วยจิงหะ
S	180	275	-
Sw	158	404	3.0 : 2.0
SwW	56	500	2.3 : 1.4 : 1.4
SwWw	16	683	1.9 : 1.0 : 1.0 : 1.1
SwWwW	2	775	1.6 : 0.8 : 0.9 : 0.8 : 0.9

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของหน่วยจิงหะในโครงสร้างของหน่วยจิงหะแบบ |SwWwW| มีค่ามากที่สุด คือ 775 มิลลิวินาที ส่วนโครงสร้างของหน่วยจิงหะแบบ |S| มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 275 มิลลิวินาที จะสังเกตได้ว่า หากจำนวนของส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจิงหะมีจำนวนมากขึ้นค่าระยะเวลา

⁴ ในการแสดงอัตราส่วนของค่าระยะเวลาของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจิงหะ ผู้วิจัยกำหนดอัตราส่วนรวมเป็น 5 ส่วนตามโครงสร้างของหน่วยจิงหะที่มีจำนวนส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นรวมกันมากที่สุด

เฉลี่ยของหน่วยจังหวัดก็มีค่ามากขึ้นเช่นกัน เมื่อพิจารณาอัตราส่วนระหว่างส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นที่ปรากฏในโครงสร้างของแต่ละหน่วยจังหวัด พบว่า ส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวัดจะมีอัตราส่วนของค่าระยะเวลามากกว่าส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจังหวัด แต่อัตราส่วนของส่วนที่เด่นที่สุดในหน่วยจังหวัดไม่ได้มีอัตราส่วนเป็นสองเท่าของส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจังหวัด และมีอัตราส่วนลดลงเมื่อมีจำนวนส่วนที่ไม่เด่นในหน่วยจังหวัดเพิ่มขึ้น สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิตินั้น พบว่า ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของทุกโครงสร้างของหน่วยจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ยกเว้น ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของโครงสร้างของหน่วยจังหวัดแบบ |Swww| กับ |Swww| ที่ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4

ค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวัดภาษาไทย และอัตราส่วนของค่าระยะเวลาของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจังหวัดของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง จำแนกตามโครงสร้างของหน่วยจังหวัด

โครงสร้าง ของหน่วยจังหวัด	จำนวน หน่วยจังหวัด	ค่าระยะเวลาเฉลี่ย (มิลลิวินาที)	อัตราส่วนของค่าระยะเวลาของ ส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นใน หน่วยจังหวัด
S	182	280	-
Sw	124	390	3.0 : 2.0
Sww	59	521	2.3 : 1.4 : 1.4
Swww	22	607	2.0 : 1.0 : 0.9 : 1.1
Swww	2	859	1.3 : 0.9 : 1.0 : 0.8 : 1.0

เมื่อพิจารณาค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวัดภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางตามตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับค่าระยะเวลาเฉลี่ยของหน่วยจังหวัดภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก โดยค่าระยะเวลาเฉลี่ยของโครงสร้างของหน่วยจังหวัดแบบ |Swww| มีค่ามากที่สุด คิดเป็น 859 มิลลิวินาที ส่วน

โครงสร้างของหน่วยจังหวะแบบ |S| มีค่าระยะเวลาเฉลี่ยน้อยที่สุด คิดเป็น 280 มิลลิวินาที สำหรับอัตราส่วนของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจังหวะนั้น ก็เป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนของส่วนที่เด่นที่สุดและไม่เด่นในหน่วยจังหวะของภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของทุกโครงสร้างของหน่วยจังหวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาฬินปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยแตกต่างกันทั้งสองกลุ่มนี้ หากพิจารณาเฉพาะค่าระยะเวลาของพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก จะพบว่า มีค่าระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ส่วนค่าระยะเวลาของโครงสร้างของหน่วยจังหวะแบบต่าง ๆ ก็มีค่าที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาฬินปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มนี้ มีแนวโน้มเป็นจังหวะการพูดที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ แต่หากพิจารณาค่าระยะเวลาของพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักแล้ว กลับพบว่า ค่าระยะเวลาของพยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบต่าง ๆ จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากเราเชื่อในแนวคิดเกี่ยวกับค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยกำหนดจังหวะ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของการศึกษาจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจารีตที่เชื่อในเรื่องของค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยจังหวะ ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ก็อาจจะไม่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว

3.2 จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาฬินปัตตานีเป็นภาษาแม่: การวิเคราะห์ตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลยาฬินปัตตานีเป็นภาษาแม่ตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา 3 แบบ ได้แก่ แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999), Grabe & Low (2002) และ Dellwo et al. (2007) รายละเอียดของผลการวิจัยมีดังนี้

แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999)

แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแนวคิดนี้ ใช้การวิเคราะห์ช่วงเสียงพยัญชนะ (Consonantal Interval) คือ ช่วงที่เสียงพยัญชนะต่อเนื่องกัน กับช่วงเสียงสระ (Vocalic Interval) คือ ช่วงที่เสียงสระต่อเนื่องกันเป็นหน่วยหลักในการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้คำนวณค่าระยะเวลาของช่วงเสียงเหล่านี้ให้เป็นค่าของตัวแปร ได้แก่ ตัวแปร ΔC หรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงเสียงพยัญชนะ (Standard Deviation of Consonantal Intervals) ตัวแปร ΔV หรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงเสียงสระ (Standard Deviation of Vocalic Intervals) และ %V (Percentage of Vocalic Intervals) ซึ่งเป็นสัดส่วนของค่าระยะเวลาของช่วงที่มีเสียงสระปรากฏต่อเนื่องกันต่อค่าระยะเวลาดังกล่าวทั้งหมดของข้อความ (ดูตารางที่ 5)

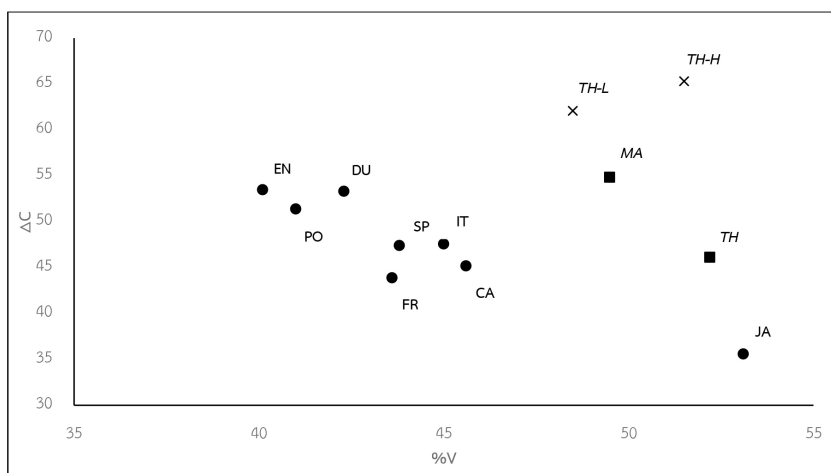
ตารางที่ 5

ค่าของตัวแปรต่าง ๆ จากค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระของผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากกว่าระดับกลาง

ตัวแปร	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง
ΔC	65.30	62.05
ΔV	53.73	58.70
%V	51.51	48.49

ในถ้อยคำที่ออกเสียงโดยกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก มีค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะรวม 84.27 วินาที ช่วงเสียงสระรวม 89.51 วินาที รวมค่าระยะเวลาของถ้อยคำที่ใช้วิเคราะห์ทั้งสิ้น 173.78 วินาที ส่วนในกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง มีค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะรวม 86.31 วินาที ช่วงเสียงสระรวม 81.25 วินาที รวมค่าระยะเวลาของถ้อยคำที่ใช้วิเคราะห์ทั้งสิ้น 167.56 วินาที เมื่อคำนวณค่าของตัวแปรต่าง ๆ จากค่าระยะเวลาของช่วงเสียงต่าง ๆ ในถ้อยคำของผู้ให้ข้อมูลภาษาจะได้ค่าของตัวแปรดังตารางที่ 5

เมื่อนำค่าของตัวแปรต่างๆ มากำหนดจุดบนแผนภาพแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาเช่นเดียวกับในงานวิจัยของ Ramus et al. (1999) ซึ่งศึกษาใน 8 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ (EN) ภาษาดัตช์ (DU) ภาษาโพลิช (PO) ภาษาสเปน (SP) ภาษาฝรั่งเศส (FR) ภาษาอิตาลี (IT) ภาษาคาตาลัน (CA) และภาษาญี่ปุ่น (JA) รวมทั้งในงานวิจัยของ Grabe & Low (2002) ที่คำนวณค่าของตัวแปรต่างๆ ในภาษาไทย (TH) และภาษาแม่ภาษามลายูมาตรฐาน (MA) ตามแนวคิดของ Ramus et al. (1999) เพื่อให้เห็นลักษณะการเกาะกลุ่มภาษาในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแบบต่างๆ นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดจุดต่ำสุดและจุดสูงสุดของแกนนอนและแกนตั้งซึ่งแสดงค่าของตัวแปรต่างๆ โดยพิจารณาจากค่าต่ำสุดจนถึงค่าสูงสุดของแต่ละตัวแปรที่ปรากฏในข้อมูลของผู้วิจัยเป็นพื้นฐาน (ตัวเลขในแกนนอนและแกนตั้งในภาพที่ 1-3) ผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในงานวิจัยนี้ ได้แสดงไว้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1. ค่าของตัวแปรต่างๆ ของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระในภาษาต่างๆ ตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999)⁵

⁴ ข้อมูลดิบของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระในภาษาต่างๆ มาจากงานวิจัยของ Grabe, E. & Low, E.L. (2002)

(สัญลักษณ์ ● คือ ผลการวิจัยของ Ramus et al. (1999), ■ คือ ผลการวิจัยของ Grabe & Low (2002), x คือ ข้อค้นพบจากผลการวิจัยในงานวิจัยนี้ โดย TH-H หมายถึง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก และ TH-L หมายถึง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง)

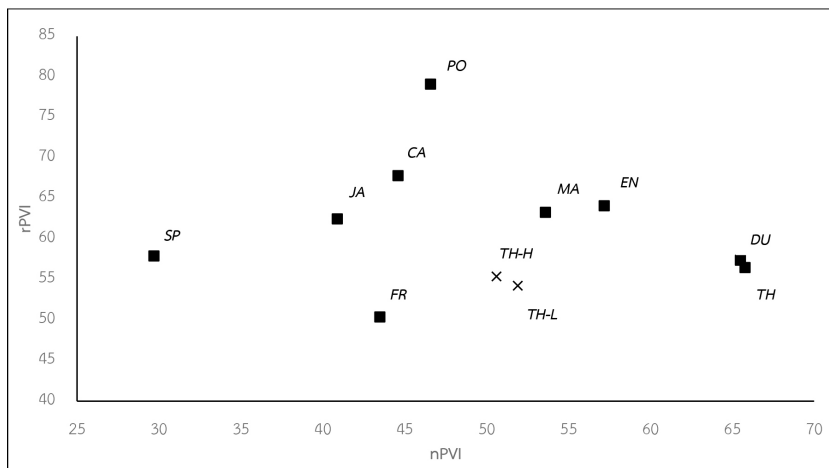
ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเฉพาะค่าของตัวแปร ΔC กับ %V ซึ่งเป็นตัวแปรที่ Ramus et al. (1999) เสนอว่า เป็นตัวแปรที่สามารถสะท้อนให้เห็นประเภทของจังหวะการพูดได้ชัดเจนที่สุด ซึ่ง Ramus et al. (1999) ได้แสดงให้เห็นว่า ค่าของตัวแปร ΔC กับ %V ของภาษาอังกฤษ (EN) ภาษาดัชต์ (DU) และภาษาโปลิช (PO) จะเกาะกลุ่มอยู่ด้วยกัน ค่าของตัวแปร ΔC กับ %V ในภาษาสเปน (SP) ภาษาอิตาลี (IT) ภาษาฝรั่งเศส (FR) และภาษาคาตาลัน (CA) ก็เกาะกลุ่มอยู่ด้วยกัน และค่าของตัวแปร ΔC กับ %V ของภาษาญี่ปุ่น (JA) ไม่เกาะกลุ่มกับภาษาใดๆ เลย โดยตามแนวคิดแบบจารีตได้จัดแบ่งให้ภาษาในแต่ละกลุ่ม เป็นภาษาที่มีจังหวะการพูดที่มีเสียงเน้นหนัก พยางค์ และมอรา เป็นหน่วยกำหนดจังหวะตามลำดับ เมื่อพิจารณาลักษณะการเกาะกลุ่มภาษา ก็จะพบว่า ภาษาไทย (TH) ในงานวิจัยของ Grabe & Low (2002) ไม่เกาะกลุ่มกับภาษาใดเลย ส่วนภาษามลายูมาตรฐาน (MA) มีแนวโน้มที่จะเกาะกลุ่มกับภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก (TH-H) กับระดับกลาง (TH-L) ซึ่งหากเชื่อในประสิทธิภาพของแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ ก็อาจกล่าวได้ว่า จังหวะการพูดภาษามลายูมาตรฐานกับภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มเป็นแบบเดียวกัน โดยไม่สามารถระบุประเภทจังหวะของการพูดได้อย่างแน่ชัด และแตกต่างจากจังหวะการพูดภาษาไทย (ดูภาพที่ 1)

แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Grabe & Low (2002)

ในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ ได้วิเคราะห์ช่วงเสียงพยัญชนะกับช่วงเสียงสระ เช่นเดียวกับแบบจำลองของ Ramus et al. (1999) แต่ได้คำนวณค่าและกำหนดตัวแปรที่แตกต่างไป ได้แก่ ตัวแปร rPVI (Raw Pairwise Variability Index) คือ ดัชนีแสดงความแตกต่างของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะที่มาก่อนกับ

ช่วงเสียงพยัญชนะที่ตามหลัง และตัวแปร nPVI (Normalized Pairwise Variable Index) คือ ดัชนีแสดงความแตกต่างของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงสระที่มาก่อนกับช่วงเสียงสระที่ตามหลัง ซึ่งแนวคิดแบบจำลองนี้ได้พิจารณาเรื่องของอัตราเร็วในการพูดที่อาจส่งผลต่อจังหวะการพูด

จากผลการวิจัยตามแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Grabe & Low (2002) พบว่า ค่าของตัวแปรต่างๆ ในภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี เป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก (TH-H) มีค่าของตัวแปร rPVI เท่ากับ 55.35 กับ nPVI เท่ากับ 50.63 ส่วนกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง (TH-L) มีค่าของตัวแปร rPVI เท่ากับ 54.22 กับ nPVI เท่ากับ 51.92 เมื่อนำค่าของตัวแปรต่างๆ ที่วิเคราะห์ได้ไปกำหนดจุดบนแผนภาพรวมกับผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยของ Grabe & Low (2002) ซึ่งศึกษาใน 18 ภาษา โดยในการแสดงผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแสดงผลการวิจัยของภาษาที่ปรากฏเหมือนกันกับในงานวิจัยของ Ramus et al. (1999) จำนวนทั้งสิ้น 7 ภาษาเท่านั้น (ไม่มีข้อมูลภาษาอิตาลี) รวมกับข้อมูลภาษาไทย (TH) กับภาษามลายูมาตรฐาน (MA) ในงานวิจัยของ Grabe & Low (2002) และผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2. ค่าของตัวแปรต่างๆ ของค่าระยะเวลาของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระในภาษาต่างๆ ตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Grabe & Low (2002)

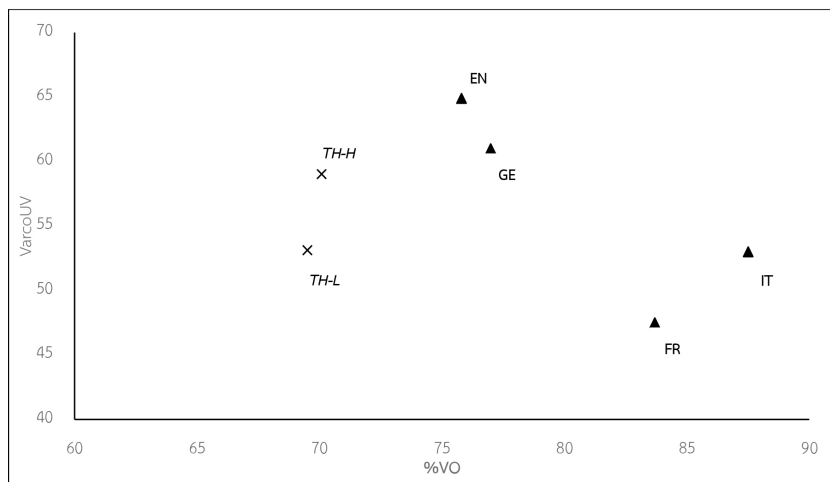
(สัญลักษณ์ ■ คือ ผลการวิจัยของ Grabe & Low (2002), x คือ ข้อค้นพบจากการวิจัยในงานวิจัยนี้)

จะเห็นได้ว่า ค่าของตัวแปร rPVI กับ nPVI ในภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มเกาะกลุ่มอยู่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในตำแหน่งระหว่างภาษาฝรั่งเศส (FR) ที่ถูกจัดให้เป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะตามแนวคิดแบบจารีตกับภาษามลายูมาตรฐาน (MA) ที่มีบางงานวิจัยจัดให้เป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะเช่นกัน ไม่ว่าจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสองกลุ่มจะเป็นแบบใด แต่ผลจากแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ก็สะท้อนให้เห็นได้ว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่แตกต่างจากจังหวะการพูดภาษาไทยมาตรฐาน และมีแนวโน้มใกล้เคียงกับภาษามลายูมาตรฐานซึ่งเชื่อว่าเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ

แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Dellwo et al. (2007)

แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Dellwo et al. (2007) นี้มีความแตกต่างจากแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาทั้งสองแบบที่กล่าวมาแล้ว แม้ว่าหน่วยในการวิเคราะห์จะยังคงเป็นหน่วยเสียงเรียง แต่แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ไม่ได้วิเคราะห์ช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระ แต่ใช้การวิเคราะห์ช่วงเสียงก้อง (Voiced Interval/ VO) คือ ช่วงของเสียงก้องทั้งสระและพยัญชนะที่ต่อเนื่องกันทั้งสระและพยัญชนะ กับช่วงเสียงไม่ก้อง (Unvoiced Interval/ UV) คือ ช่วงของเสียงพยัญชนะไม่ก้องที่ต่อเนื่องกัน และคำนวณค่าของช่วงเสียงเหล่านี้ให้เป็นค่าของตัวแปร ได้แก่ ตัวแปร %VO (Percentage of Voiced Intervals) ซึ่งเป็นสัดส่วนของค่าระยะเวลาของช่วงที่มีเสียงก้องปรากฏต่อค่าระยะเวลาทั้งหมดของข้อความ กับตัวแปร VarcoUV (Rate Normalized Variability of Unvoiced Intervals) ซึ่งเป็นสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของค่าระยะเวลาที่มีเสียงไม่ก้องปรากฏ โดยแบบจำลองนี้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอัตราเร็วในการพูดเป็นสำคัญเช่นกัน โดยเชื่อว่า การพูดเร็วหรือพูดช้าส่งผลต่อค่าระยะเวลาของช่วงเสียงหรือหน่วยจังหวะด้วย

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ในถ้อยคำภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากประกอบด้วยค่าระยะเวลาของช่วงเสียงก้อง เท่ากับ 121.82 วินาที กับช่วงเสียงไม่ก้อง เท่ากับ 51.96 วินาทีค่าระยะเวลาของถ้อยคำทั้งหมดมีค่า 173.78 วินาที ส่วนค่าระยะเวลาของช่วงเสียงก้องกับช่วงเสียงไม่ก้องในถ้อยคำภาษาไทยของกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางมีค่า 116.48 กับ 51.08 ตามลำดับ และมีค่าระยะเวลาของถ้อยคำทั้งหมด 167.56 วินาที เมื่อนำค่าระยะเวลาของช่วงเสียงต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสองกลุ่มมาคำนวณเป็นค่าของตัวแปรที่ใช้ศึกษาแล้ว พบว่า ค่าของตัวแปร %VO กับ varcoUV ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมากมีค่า 70.10 กับ 59.00 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาษาที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลางมีค่า 69.51 กับ 53.10 ตามลำดับ เมื่อนำค่าของตัวแปรต่างๆ ที่วิเคราะห์ได้ไปกำหนดจุดบนแผนภาพ รวมกับผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยของ Dellwo et al. (2007) ซึ่งศึกษาใน 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ (EN) ภาษาเยอรมัน (GE) ภาษาอิตาลี (IT) และภาษาฝรั่งเศส (FR) ได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3. ค่าของตัวแปรต่างๆ ของค่าระยะของค่าระยะของช่วงเสียงพยัญชนะและช่วงเสียงสระในภาษาต่างๆ ตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Dellwo et al. (2007)

(สัญลักษณ์ ▲ คือ ผลการวิจัยของ Dellwo et al. (2007), x คือ ข้อค้นพบจากผลการวิจัยในงานวิจัยนี้)

แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ แตกต่างจากแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาอีกสองแบบดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากได้กำหนดการวิเคราะห์ช่วงเสียงเป็นช่วงเสียงก้องกับช่วงเสียงไม่ก้อง แม้ว่าจำนวนภาษาที่ Dellwo et al. (2007) ใช้จะมีไม่มาก แต่แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานี้ก็อาจสะท้อนให้เห็นว่า ภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยแตกต่างกันทั้งสองกลุ่มอยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษ (EN) และภาษาเยอรมัน (GE) ที่ตามแนวคิดแบบจารีตจัดให้เป็นภาษาที่มีเสียงเน้นหนักเป็นหน่วยกำหนดจังหวะ

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแต่ละแบบจะไม่สอดคล้องกัน โดยภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสอง

กลุ่มในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Ramus et al. (1999) ไม่เกาะกลุ่มกับภาษาอื่นๆ แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Grabe & Low (2002) ภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มอยู่ใกล้กับภาษาฝรั่งเศส (FR) ที่จัดเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะและใกล้กับภาษามลายูมาตรฐาน (MA) ซึ่งมีงานวิจัยที่เสนอว่าเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ และแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาของ Dellwo et al. (2007) ภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่ม ไม่ได้อยู่ใกล้กับภาษาอิตาลี (IT) และภาษาฝรั่งเศส (FR) ที่จัดเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะตามแนวคิดแบบจารีต อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มจะอยู่ใกล้กันเสมอในทุกแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา

4. สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ศึกษาจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยต่างระดับกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับดีมาก กับกลุ่มที่มีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยระดับกลาง โดยใช้แนวการศึกษา 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดแบบจารีตกับแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา ทั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาว่า ประเภทของจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งทดสอบประสิทธิภาพของแนวคิดที่ใช้ศึกษา

ในการวิเคราะห์จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มตามแนวคิดแบบจารีตนั้น พบว่า มีแนวโน้มเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าค่าระยะเวลาเฉลี่ยของพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักเกือบทุกโครงสร้างพยางค์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าระยะเวลาของพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักส่วนใหญ่กลับแตกต่างกัน และแตกต่างจากพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อพิจารณาค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะที่มีโครงสร้างของหน่วยจังหวะแบบต่างๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ปรากฏโครงสร้างของหน่วยจังหวะ [SW0-4] พบว่า ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของแต่ละโครงสร้างหน่วยจังหวะก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยในหน่วยจังหวะที่มีจำนวนพยางค์มากก็ยังมีค่าระยะเวลาของหน่วยจังหวะมากขึ้น ทำให้ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของแต่ละหน่วยจังหวะแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของการศึกษาจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจาริต ที่เชื่อในเรื่องค่าระยะเวลาที่เท่ากันโดยประมาณของหน่วยจังหวะ โดยจะเห็นได้ว่า จากผลการวิจัยนี้ ค่าระยะเวลาเฉลี่ยของพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงเน้นหนักกับค่าระยะเวลาเฉลี่ยของหน่วยจังหวะกลับแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสรุปไม่ได้อย่างชัดเจนว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่เน้นเป็นแบบใด

ผลการวิจัยในงานวิจัยนี้ มีแนวโน้มว่าจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่จะเป็นแบบที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ โดยที่ผู้ให้ข้อมูลภาษาไม่ได้มีวัตถุประสงค์อื่นใดในการสื่อสาร เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากคำพูดต่อเนื่องที่ไม่กำหนดบทพูด ดังนั้น การพูดของผู้ให้ข้อมูลภาษาจึงมีความเป็นธรรมชาติโดยไม่ได้มีการเน้นย้ำหรือแสดงความหมายโดยนัยใดๆ ซึ่งผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีผู้ที่ศึกษาจังหวะการพูดในภาษามลายูถิ่นปัตตานีในแง่มุมใดๆ ไว้ แต่พบว่าผู้ศึกษาจังหวะการพูดภาษามลายูมาตรฐานไว้โดยใช้แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา ผลการวิจัยพบว่า มีแนวโน้มที่ภาษามลายูมาตรฐานจะเป็นภาษาที่มีพยางค์เป็นหน่วยกำหนดจังหวะ (ญวนินท์ สวนะคุณานนท์, 2555; Grabe & Low, 2002; Deterding, 2011; Wan Aslynn Salwani Wan Ahmad, 2012) ซึ่งภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาถิ่นหนึ่งของภาษามลายูมาตรฐาน ก็อาจเชื่อได้ว่าจะมีประเภทของจังหวะการพูดเป็นแบบเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีข้อสังเกตว่า จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่อาจได้รับอิทธิพลหรือการแทรกแซงจากภาษาแม่ (L1 interference) ของผู้พูด จึงทำให้จังหวะการพูดภาษาไทยมีลักษณะติดสำเนียงที่เรียกว่า “สำเนียงแปและ” หรืออาจมีคุณลักษณะทางเสียงอย่างอื่นอีกหลายๆ ประการร่วมกันได้ เช่น ลักษณะ

ทำนองเสียง (Intonation) นัยสำคัญของความสั้นยาวของเสียงสระในภาษาไทย นัยสำคัญของความสั้นยาวของเสียงพยัญชนะในภาษามลายูถิ่นปัตตานี หรือระดับเสียงสูงต่ำ-การลงเสียงหนักเบา (Pitch-accent System) เป็นต้น ทั้งนี้ควรต้องศึกษาในประเด็นดังกล่าวโดยอาจศึกษาเปรียบเทียบกับจังหวัดการพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์จังหวัดการพูดตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ค่าของตัวแปรต่างๆ ในภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ทั้งสองกลุ่มตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแต่ละแบบนั้นจะอยู่เกาะกลุ่มกัน ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลภาษาจะมีสมรรถภาพในการพูดภาษาไทยแตกต่างกัน แต่จังหวัดการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสองกลุ่มคล้ายคลึงกัน และลักษณะการเกาะกลุ่มกันของภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสองกลุ่มค่อนข้างจะแยกออกจากข้อมูลภาษาอื่นๆ อย่างชัดเจน ซึ่งตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษานั้น เชื่อว่า ภาษาที่เกาะกลุ่มอยู่ใกล้ๆ กันในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาจะมีประเภทจังหวัดการพูดเป็นแบบเดียวกัน ทั้งนี้ การอ้างอิงประเภทจังหวัดการพูดของแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษายังคงยึดการจัดประเภทจังหวัดการพูดตามแนวจารีต ผู้วิจัยจึงมีข้อสังเกตว่า ภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษาทั้งสองกลุ่มไม่เกาะกลุ่มร่วมกับภาษาใดๆ อย่างชัดเจนนั้น เป็นไปได้หรือไม่ว่า อาจมีจังหวัดการพูดประเภทอื่นที่ไม่สอดคล้องกับประเภทจังหวัดการพูดตามแนวคิดแบบจารีต

จะเห็นได้ว่า แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาแต่ละแบบมีข้อดีข้อด้อยแตกต่างกันไป อย่างไรก็ดีตาม ผู้วิจัยเชื่อว่า แนวคิดนี้มีประสิทธิภาพในการสะท้อนคุณลักษณะของเสียงเรียงและปรากฏการณ์ทางสัทวิทยาบางประการในการออกเสียงพูดได้ ญาณินท์ สวนะคุณานนท์ (2555) เป็นงานวิจัยชิ้นแรกๆ ที่นำแนวคิดนี้มาศึกษาร่วมกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษามลายูมาตรฐาน และภาษาอื่นๆ ที่พูดในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวม 12 ภาษา โดยนำค่าระยะเวลาของเสียงเรียงมาจัดกลุ่มภาษาตามแบบลักษณะภาษา (Typology) รวมทั้งเสนอข้อสรุปลักษณะทางสัทศาสตร์และสัทวิทยาที่อาจเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการจัดกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสามารถเชื่อมโยงกับประเภทของจังหวัดการพูดได้ อย่างไรก็ดีตาม

แม้ว่าในงานวิจัยดังกล่าวจะไม่ได้สะท้อนภาพการจัดประเภทของจังหวะการพูดโดยใช้แนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาได้อย่างชัดเจน แต่ก็พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อจังหวะการพูดซึ่งปรากฏเป็นลักษณะเด่นของภาษาในแถบบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น การลงเสียงหนักเบาประจำคำ ลักษณะน้ำเสียง (Register) นัยสำคัญของความสั้นยาวของเสียงสระ วรรณยุกต์ และความเรียบง่ายของโครงสร้างพยางค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะคำพยางค์ครึ่ง (Sesqui-syllabic Word) เป็นต้น

เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากคำพูดต่อเนื่อง จึงมีปัจจัยหลายอย่างที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการวิเคราะห์ได้ Arvaniti (2009) ได้ตั้งข้อสังเกตถึงความน่าเชื่อถือของแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา เนื่องจากพบว่า ค่าของตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษากลับสะท้อนภาพประเภทของจังหวะการพูดที่แตกต่างกันไปในแต่ละแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา โดยการออกแบบงานวิจัยเป็นสิ่งสำคัญ ที่อาจส่งผลกระทบต่อค่าของตัวแปรต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ การจัดประเภทของจังหวะการพูดจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นกับประเภทของข้อมูล หรือค่าของตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ และเห็นได้ชัดเจนว่า แบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาอาจใช้วิเคราะห์จังหวะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพเฉพาะภาษาที่มีการจัดประเภทจังหวะการพูดตามแนวคิดแบบจารีตไว้แล้ว การวัดค่าระยะเวลาของเสียงเรียงซึ่งเป็นระเบียบวิธีการศึกษาสำคัญตามแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษาอาจช่วยคำนวณค่าของตัวแปรได้อย่างคร่าวๆ ได้แต่ไม่ได้สะท้อนให้เห็นภาพรวมของประเภทจังหวะการพูดได้

ผลการศึกษาจังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ในงานวิจัยนี้ แม้อาจจะยังไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าประเภทของจังหวะการพูดเป็นอย่างไร แต่ผลการวิจัยนี้ก็อาจเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การตีความในด้านการจัดประเภทจังหวะการพูดแนวใหม่ ที่อาจมีประเภทจังหวะการพูดในอีกลักษณะหนึ่ง โดยอาจยังคงยึดตามแนวคิดแบบจารีตหรือไม่ก็ได้ หรือแนวคิดการจัดประเภทจังหวะการพูดบนแนวต่อเนื่อง (Continuum) ที่สัมพันธ์กับบทบาทและความสำคัญของการลงเสียงเน้นหนักในภาษานั้นๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

5. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการเขียนบทความฉบับนี้ด้วยความเมตตา ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตามใจ อวิรุทธิโยธิน และอาจารย์ช่อพุ่มหิ์ ภูโนที่ช่วยเหลือทดสอบสมรรถภาพการพูดภาษาไทยของผู้ให้ข้อมูลภาษา และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลภาษาทุกท่านที่ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

รายการอ้างอิง

- ญาณินท์ สวนะคุณานนท์. (2555). *คำระยะเวลาของเสียงเรียงในภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: นัยสำคัญต่อการจัดกลุ่มตามแนวแบบลักษณ์ภาษา* (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณัฐพงษ์ ฟิ่งน้อย. (2553). *การศึกษาลักษณะทางกลศาสตร์ของพยางค์ที่ได้รับการลงเสียงหนักและพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงหนักในภาษามลายูถิ่นปัตตานีและภาษาอูรักลาโว้ย* (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รัตติยา สาและ. (2534). *ภาษามลายูถิ่นภาคใต้ของประเทศไทย*. สงขลา: โครงการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- อมร ทวีศักดิ์. (2530). *ภาษามลายูถิ่นในประเทศไทย: ผลงานการวิจัย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Abercrombie, D. (1967). *Elements of General Phonetics*. Chicago: Aldine.
- Arvaniti, A. (2009). Rhythm, timing and the timing of rhythm. *Phonetica*, 66(1-2), 46-63.
- Barbosa, P. A. (2000). Syllable-timing in Brazilian Portuguese: uma crítica a Roy Major. *D.E.L.T.A.*, 16(2), 369-402.

- Bolinger, D.L. (1965). Pitch accent and sentence rhythm. In I. Abe & T. Kanekiyo (Eds.), *Forms of English: Accent, Morpheme, Order*. Cambridge: Harvard University Press.
- Dasher, R. & Bolinger, D.L. (1982). On pre-accentual lengthening. *Journal of the International Phonetic Association*, 12, 58-69.
- Dauer, R.M. (1983). Stress-timing and syllable-timing reanalyzed. *Journal of Phonetics*, 11, 51-62.
- Dauer, R.M.(1987). Phonetic and phonological components of language rhythm. In *Proceedings of the ICPHS XI*, (pp.447-449). Tallinn, Estonia.
- Dellwo, V., Fourcin, A., & Abberton, E. (2007). Rhythmical classification of languages based on voice parameters. in *Proceedings of the XVlth ICPHS*, (pp. 1129-1132). Saarbrücken, Germany.
- Dellwo, V., & P. Wagner, (2003). Relations between language rhythm and speech rate. in M. J. Sole, D. Recasens & J. Romeo (Eds.), *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetics Sciences* (pp. 471-474). Barcelona: Futurgraphic.
- Deterding, D. (2011). Measurements of the rhythm of Malay. in *Proceedings of the ICPHS XVII*, (pp. 576-579). Hong Kong.
- Grabe, E. & Low, E.L. (2002). Durational variability in speech and the rhythm class hypothesis. In Gussenhoven, C. & Warner, N. (Eds.), *Laboratory Phonology*, 7, 515-546.
- Hyman, L.M. (2009). How (not) to do phonological typology: The case of pitch-accent. *Language Sciences*, 31, 213-238.
- L. Thongkum. (1984, August 22-24). Rhythmic groups and stress groups in Thai. *Paper presented at the International Conference on Thai Studies*. Bangkok, Thailand.

- Laver, J. (1994). *Principles of Phonetics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Luangthongkum, T. (1977). *Rhythm in Standard Thai* (Unpublished doctoral dissertation). University of Edinburgh, UK.
- Major, R. C. (1981) Stress-timing in Brazilian Portuguese. *Journal of Phonetics*, 9, 343-351.
- Meireles A.R., Tozetti, J.P. & Borges, R.R. (2010). Speech rate and rhythmic in Brazilian Portuguese. In *Proceedings of the Speech Prosody 2010 Conference*, (pp.1-4). Chicago.
- Otake, T., Hatano, G., Cutler, A. & Mehler, J. (1993). Mora or syllable? Speech segmentation in Japanese. *Journal of Memory and Language*, 32 (2), 258-278.
- Pike, K.L. (1946). *The Intonation of American English*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Ramus, F., Nespor, M. & Mehler, J. (1999). Correlates of linguistic rhythm in the speech signal. *Cognition*, 73, 265-292.
- Roach, P. (1982). On the distinction between “stress-timed” and “syllable-timed” languages. In D. Crystal (Ed.), *Linguistic Controversies: Essays in Linguistic Theory and Practice in Honour of F.R. Palmer*, (pp. 73-79). London: Arnold.
- Steele, J. (1775). *An Essay towards Establishing the Melody and Measure of Speech*. London.
- Wan Aslynn Salwani Wan Ahmad. (2012). *Instrumental Phonetic Study of the Rhythm of Malay* (Unpublished doctoral dissertation). Newcastle University, Newcastle.
- Warner, N., & Arai, T. (2001). Japanese mora-timing: A review. *Phonetica*, 58, 1-25.

Received: March 21, 2018

Revised: December 26, 2019

Accepted: June 9, 2021